

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 » 1.50 »
2 órára » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Fölvétetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppelich
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1889 december 1

Megjelenik minden vasárnap

1 dicembre 1889

Baross keze.

FIUME, 1889. nov. 30.

(-z-) Közlekedésügyeink most a napokban jelentékeny átalakulás, sőt részben teljes válság elé néznek. Rákerítik a reformok sorját a vízi és szárazföldi közlekedési eszközökre: az eddigi állapotban nem maradhat meg egyik sem; abból az elvből indul ki a kormány, hogy a jónak ellensége a jobb. Baross miniszter nagyon rövid idő kérdésvé tette több olyan nemzetgazdasági életkérdés végleges rendezését, melyeknek el nem intézhető egyik-másik tekintetben tarthatatlan állapotokat eredményezett. Fel voltak ugyan fedezve ezek a hiányok régen s a korszerű változtatások szükségét kormányunk dogmái érvényesítik, ki is mondta, de egy pár terv, s épen a legfogósabbak, — szép szóval, kapacitálással nem volt kivihető s addig nem akart voltást nyúlni, míg a mellék-tekintetekkel is körülményesen le nem számoltak.

A múlt héten az osztrák-magyar Lloyd társaság ügyét veték napirendre. A közös külügy-minisztériumban elkezdődtek a közös tanácskozások arra nézve, hogy normál-tarifáját megállapítsák s ez által is kevesebbre redukálják az

akadályok számát, melyek a nehézközlekedés nyomása alatt némileg önbizalmatlanná lett társaság prosperálásának útját állották. Ezzel már bizonyosan el lesz érve egyelőre is annyi, hogy a Lloyd által czélba vett államosítás, kedvezőbb auspiciumok mellett előbb bekövetkezhetik s az állam részéről élvezett támogatást az eddiginél kisebb mértékben élvezheti. A díjszabásnak csakugyan modernbb kules szerint kell elkészülni: azt tudjuk már tapasztalásból, hogy az újítással járó áldozat voltaképen csak látszólagos; a Lloyd eddigi díjtételeinek a mirevalóságát azokból a panaszokból meg lehetett eléggé ítélni, melyek a külföldi szállítási verseny miatt elhangzottak. Hogy itt elodázhatatlanul szükséges a gyökeres javítás, erre következtetni lehet abból is, hogy a monarchia egyik kormánya sem tette mindjárt magáévá azt az ajánlatot, melynek megtevésére indítatva lett.

A Dunagőzhajózási társaság nemzetietlen, szikkkelbi díjszabási politikája elég világosan tudunkra adta a múlt héten, mikor a budapesti kereskedelmi és iparkamara szóba állott vele, hogy mit várhatunk ettől a folyamhajózási társaságtól, melynek legnagyobb részvényesei bécsi bankárok. Ez

iratváltás közben is elárulták, hogy a Dunán milyen kilátások biztatnak bennünket. Megnehezítik a magyar buza piacrajutását, méltánytalan előnyben részesítik a velünk versenyző nyers terményeket; malomiparunkat elnyomással fenyegetik. Csak az hiányzik még, hogy elzárják előlünk a Dunát s lakatot tegyenek rá.

Még Baross kereskedelmi miniszternek is dolgot adott az a makacs önző politika, melyet a dunagőzhajózási társaság követ s úgy látszik, követni is fog a végletekig.

Ezután jön az osztrák-magyar államvasúttársaságnál föbberült viták kérdésvé elintézése. Ez a hatalmas consortium, a melynek Magyarország oly nagy kiterjedésű birtokai vannak, hogy egy pár apróbb németbirodalmi hercegség koránsem ér föl velük, — szintén nehézközlekedés napokkal készül szembeszállani. Baross miniszter azt követeli tőle, hogy a magyar vonalak igazgatási szervezetét hozzák összehangba azon szerződéssel, mely 1882-ben a magyar állam s a társaság közt létrejött. A miniszter azt kívánja, hogy az építési és uradalmi igazgatóság eddigi, Bécsben összpontosuló szervezetével szakítsanak. Ma tanácskoznak a nevezett államvasut közös igazgató-tanácsá-

ban a miniszter rendeletei fölött s arra nincs kilátás, hogy a magyar érdekek könnyű szerrel méltánylást vívhatnának ki tőlük.

A német hajóraj Fiumében.

A német hadi hajóraj, miként azt múlt számunkban már megírtuk, a múlt szombaton, 23-án délután 2 órakor érkezett meg kikötésükre Póljából. A négy hatalmas parázó hajó a Mária-Tereza-hullámütő védelmi véletlén horgonyt; a jobb száron a „Kaiser” nevű admirál-hajó helyezkedett el, mellette a „Deutschland” s a Nagy-Prigye nevű viselő kis páncélos hajó száron pedig a „Preussen” foglalt állást. Alig helyezkedtek el, Rakovina rézkapitány azonnal jelentkezett Hollmann ellen-tengernagy; majd visszatérve, gróf Zichy Agost kir. kormányzóval bejelentette a hajóraj megérkezését. Kérdéséj utóbb Ludenberg itteni német consul telt látogatást a „Kaiser” fedélzetén, mire az ellen-tengernagy gróf Zichy kormányzóhoz indult tisztelegésre. Ezután az elodított csónakokra szállva a német tengerész-tisztok és a legénység csoportonként partra szállottak.

Vasárnap délelőtt az ellen-tengernagy a kormányzó diszkrétán József főherceggel hajtatót s tisztelegés után visszatért a hajóhoz, hogy gr. Zichy fogadja. 11 órakor tízenhét ülőülés jelezte az admirál-hajóról, hogy a kormányzó közeledik, visszatér az ellen-tengernagy látogatását. Gróf Zichy Hollmann ellen-tengernagy, a hajóparancsnok s a főtis-

A „Fiume” tárczája

Forró-földövi cyclonok.

EVERETT HAYDENTÖL, angolból:
(A „Fiume” számára ford.—f.)

II.

Egy kitűnő amerikai geológ, Humboldt egyik mondlását „nagyyszerű általánosítás”-nak nevezte. Ez a mondlás arra vonatkozott, hogy a földrengéseket és vulkánokat a föld belsejének a föld külsejére gyakorolt visszahatása okozza. En Vines atyának a nyugotindiai forgószélek irányára vonatkozólag fölláított törvényeit, a m nyílen lelkiismeretes tanulmányozásból és hosszú tapasztalásból származnak, még nagyobb-szerű általánosításoknak tekintem, mint Humboldtét, mert ezeknek csakugyan van gyakorlati hasznuk és jelentőségük, a mi a Humboldtéval hiányzik; a mennyire én értek hozzá. Az említett törvények szerint a nyugotindiai forgószélek biztosan meghatározott irányt követnek, mely a szélességi köröktől és a holdtól függ. Bizonyosággal vegyük fel azt az általános ismeretes tényt, hogy a nyugotindiai forgószélek valahol a 10-k és 25-ik é. szélességi fokok között

támadnak, néha keleten Afrika partjainál, vagy nyugaton a mexcoi öbölben. Onnan szabályszerűen nyugot, észak-nyugot, észak s végre északkelet felé haladnak; vagyis az egész szélrendszer olyan mozgási irányt követ, mely egy kelet felé homorodó nagy parabólához hasonlít. De a hajós ezen kérdés eldöntését tartja legfontosabbnak, hogy mikor találkozik össze egy ilyen tornadoszerű óriási forgószéllel, merre tart s mikor változtat irányt. Hogy e kérdés jelentőségét kellően kiemeljük és megvilágítsuk, közöljük magunkat abba a helyzetbe, mintha az Egyesült-Államokban lennénk, mikor tornadók támadnak s ezek némileg hasonló föltételek közt haladnak.

Tegyük fel például, hogy a nyári hónapokban, mikor a tornadók roppant erővel dühöngenek valahol Északi-Karolinától vagy Tennessee-től délfele egy félkerekedik és nyugot, észak-nyugot, észak és végre északkeletfelé halad, ha hirtelen hírt hoznak, hogy Savanna Georgia közelében támadt; bizonyára életkérdés lenne megudni, hogy vajon nyugotra vagy észak nyugotfelé tart-e, s elfordul-e nyugotra Denverig, a Coloradoig; vagy hogy a helyett, a mint bizonyosra vehető, — irányát megváltoztatja-e, mielőtt Alabamát elérné s végig süprené Carolina, Virginia és Maryland erdősegeit, szártőföldjeit, falvait és

városait! Az előbbi esetben azon népeknek, a melyek az Alleghany-hegység-től keletre laknak, semmi veszélytől nem kellene tartaniok.

Az utóbbi esetben a Missisippi nagy völgyének lakói a Szállás-hegységtől az Appalachianig, valamint a Goltól a Nagy-tavakig szüntelen föltétlen biztonságban érezhetnék magukat. A hajószóra nézve azt megudni annál is inkább fontos, a mennyiben ilyenformán megmentheti nem csak a gondjaira bízott emberéletet, hanem a hajót és a rakományt is: ha tudni illik idejében el tudja kerülni a vihart.

Ami tény mely szerint a viharok különböző szélességi fokok alatt eltérnek, az évszak szerint, — az irók több-féleképen bizonyították, de olyan irók egyet sem ismerek, a ki erről a tárgyról oly megbízható adatokat gyűjtött volna össze, mint Vines atya. Az a szabály, melyet ő fölláított, következőleg hangzik: Juniusban és októberben a vihar iránya a 20-ik és 23-ik é. szélességi-fokok körül tér el; júliusban és szeptemberben a 27. és 29. fok között; augusztusban pedig a 30-ik és 32-ik fok között.

Szerintem e törvények teljes jelentőségét és gyakorlati fontosságát a hajósok, az idő próféták és a meteorológusok sem értik általában. Tegyük fel, hogy egy hajó délfelé halad a Windward-

esatornán keresztül Cuba és Hayti között, még pedig *augusztushavában* s a vihar tömegesen tornyosodó föllegeit déli irányba látja; most az a kérdés merül föl, hogy észak, kelet, vagy nyugotfelé meneküljön-e előre? A három irány közül egyiket sem kell választania, hanem csak álljon meg és várja be, míg hatalmas, romboló futásában északnyugotra elhajlik, a Cara bi-tengeren s öbölbe és még tovább, a míg fokozatosan észak-nyugot s északkelet nem hajlik mindaddig, a míg el nem éri azt a láthatatlan, hozzá-férhetlen, de hatalmas egyenkörű vonalat, mely a nagy parabolikus kör tetőpontját meghatározza. Ha azonban a vihart először keletre, vagy délkeletre veszi észre, akkor biztosan, félreismerhetlenül közeledik; irányja, mint az imént, körülbelül észak-nyugoti; az északnyugotfelé terjedő hosszú bolyhos felhők, melyek az égboltozato eltakarják, nemsokára sűrű fátyolszerű ködbe vesznek el, a nap és hold körül udvarok támadnak, haragos-vörös és violaszínű ragyognak, a mitől később áll be a szárkölet és előbb virrad; minthogy a nagy forgószél, az északi féltekén, az óramutatóval egy irányban halad, a közlekedő vihar első lehetősége északról fog fújni s finoman permetező szót hoz; a fejtek fölött képződött zápor nem északról, hanem körülbelül északkeletől, az e fölött levő felhőre-

tek fogadták; egy másik csónakban Zeyk A. miniszteri tanácsos és Főnök Béla osztálytanácsos követték. A kormányzó ellátásokról újból eldöntötte az ülvölvések. Délután gr. Zichy és neje megválták a hadihajókat, hol a parancsnok s a tisztikar által nagy előzékenységgel fogadtattak. Este félhetkor a kormányzó s neje Zichy-Wimpfen grófné a német hajóhad tiszteleire fényes díszebéket adott, melyen a német tengerésztisztek közül a következők jelentek meg:

Hollmann ellen-tengernagy, Frigyes Vilmos mecklenburg-schwerini herceg, Hoffmann, Tripitz, Reiche, gr. Haugwitz hajóparancsnokok; Rüdiger, Sarnow, Lovand corvett-kapitányok; Gecke, du Bois, Jachman, Danbrowsky, Fuchs, Wallmann s gróf Moltke kapitányok. Tíz tiz hadbírósgyi úrnők s dr. Globig fő-törzsorvos. A többi meghívottak: Ciotta lovag, Fiume polgármestere, Reichert tábornok, zágrábi hadtestparancsnok, Peschkeitsch, Paber, Villanova, San Martino konzulok, Ladenberg német követségi tanácsos; Cattinelli tábornok, Jeanossich és Bittner ezredek, Hoffmann alezredes, téparancsnok, Seemann teng. kapitány, a fumei cs. és kir. haditengerészeti akadémia parancsnoka, Karber fregatt-kapitány, Liszky magyar kir. honvédszázas, Mohovich, a múzeumipium alellőke, br. Franzonyi és Corossacz, a keresk. kamra alellőke, Whitehead lovag és Hoyos gr., a torpedógyár tulajdonosa, Zeyk min. tanácsos, Felsős és Bényegyház osztálytanácsosok, Szoborits pénzügyigazgató, Hajnal műszaki tanácsos, Lukovina révkapitány, Peichl az „Adria” magy. gőzl. társ. igazgatója s Pitner, a „Lloyd” igazgatója (Saverio, francia konzul, Celligoi törvényszéki elnök és Kavanda, az „Adria” igazgatója, kik a díszbédre szintén hivatalosak voltak, nem jelenhettek meg: előbbieket családi gyász miatt, az „Adria” igazgatója pedig gyengékedése miatt.)

A kormányzó és neje uez igaz magyar vendégszeretettel s ritka szívesseggel fogadták a vendégeket. Előb alatt a Jellachich-ezred zenekara játszott. Az étrend a következő fogásokból állott:

- Potage à la prin tanère
- Branzin à l'hollandaise
- Filet de boeuf garni
- Côtelettes de lièvres aux truffes
- Ponche à la romaine
- Salade de Saison
- Cardons à la moelle
- Parfait melé
- Fromages
- Fruits
- Dessert.

Az ebéd folyamán gróf Zichy kormányzó a következő speechet mondá:

„Ez év fejedelmi látogatásokban, ünnepségekben gazdagon siet vége felé.

„Minden szem Németország hatalmas uralkodójára tekint, a ki vitéz haditengerészetének élén, a báke olajjáról kezében, fölkereste Európa birodalmát.

„Sorban követték az ünnepségek egymást s nem egy kikötő díszkedhetik azzal, hogy a német hadi-hajórajt vendégeként üdvözölhetto.

„Mi is örömmel emlékszünk még vissza azon napokra, melyeket egy német hadi-hajóraj, épen egy évvel ezelőtt, itt minálunk tartott s azon lelkes szavakra, melyeket ön, ten-

gernagy ur akkor elmondott, — a midőn Ausztria partjairól ismét német hangok csengtek át felénk.

„S imé most mi is részeseülünk a szerencsében, hogy hí szövetséges társainkat viszont láthatjuk és szívünkbelől üdvözölhetjük. Önökkel együtt emeljük poharat a német császár egészségére, a kinek Európa, a kinek a világ köszönheti békéjét! Ó felsége II. Vilmos császár és király éljen!”

Az emelkedett szellemben tartott szép beszédet viharos „Hoch” kiáltásokkal fogadták, a zenekar pedig a német himnust játszotta. Ezután Hollmann admirál mel-g szavakkal emlékszik meg a múlt évi és mostani szíves fogadtatásról s poharát lelkesült szavakkal emeli ő felsége, Ferencz József királyunkra. Felkőszöntője alatt a zenekar rázendítette az osztrák himnust.

Később újból felállt az ellentengernagy s ugy a saját, mint tiszükara nevében köszönetet mond a városnak s a kormányzóknak a szeretetreméltó magyar vendégszeretetről és gróf Zichy Agost kormányzó és neje egészségére ürölt poharát.

A fényes társaság kilencz óraker elbueszítot s a városi színházba ment, hol az „Edmea” cz. operát adták elő. A német tengerésztiszteknek kívül meghallgatták az előadást Reichert altábornagy, hadtestparancsnok, Ciotta polgármester kíséretében, nemskára megérkezett Frigyes Vilmos mecklenburgi herceg, valamint gróf Zichy kíséretében Hollmann tengernagy. A vendégek kivált Busi kisasszony és Pini-Corsi játékat tapsolták meg.

Hétfőn délelőtt féltíz-nyektor gróf Zichy kormányzó a „Deutschland” fedélzetén megátogatta Frigyes Vilmos mecklenburg-schwerini herceget. Egy óraker a „Kaiser” hajón dejeuner adatt a kormányzó és neje tiszteleire. Ezután meglátogatták Hoyos gróft s később kirándulást tettek Abbazába. Viszszalérva, a kormányzó palotájában fényes estély rendeztetett, a melyre mintegy négyszáz vendég volt hivatalos. Gróf Zichy és szép felesége, a nagymivélségű grófné ritka kedvességgel fogadták vendégeiket. Alig vették észre, hogy éjfélt után kettőre járt az az irgalmatlan óramutató, mikor a vendég-zerető hajlék küszöbét elhagyták.

Kedden (27-kén) délután 2 óra volt kitűzve a nagy dejeuner ideje, melyet a „Kaiser” hajón rendeztet a német tisztikar 150 teritkre. De már ebbe beleszót az idő is: elutotta az irigység s ugy neki toházkodott esni, hogy még a „Kaisert” sem respektálta. Ez a dejeuner hát abbanmaradt a német tisztek nem kis bosszúságára, ámdé akknt itt is szakács-ember bőven, a ki ha dérel-júrral is, de mégis beletörődött abba az önfeláldozással egybekötött gondolatba, hogy ha már a magyarokat nem traktálhatják meg az esőnek miatta ezzel a sok jó eledellel, majd hozzálátnak ök. Legyen igazza egyszer annak a vén, csaksa Tacitusnak is, a ki erre „a nagy fehér, nyálkás germán testre” azt fogta rá annak idejében, hogy „diem, noctemque continuare potando....”

Hoyos gróf adott vendégséget az ellentengernagy és a hajóparancsnokok tiszteleire; a díszbédben huszontöt személy vett részt. Megjelent gr. Zichy kormányzó nejevel, tizenkét német tiszt, Ladenberg német consul, Whitehead, gr. Wimpfen stb.

Már hétfőn is, többen meglátogatták a vendégek a Whiteheadféle torpedógyárat. A tengeren seirökkös időjárás miatt nem tehettek ugyan próbát, de megmutatták nekik az olasz tengerészeti számára megrendelt készlekeket. A mint halljuk, a kíséreltek megtekintése végett nemskára ismét eljön valamelyik hadihajó Németországból.

Menetervük annyiban megváltozott, hogy nem 27-ikén délben, hanem 28-án délelőtt féltizkor hagyták el kikötőket és így öt napig időztek nálunk szívesenlátott vendégeink. Innen Lissába, onnan pedig Coruba és Argostolia mennek, hol karácsonyig fognak időzni.

(Folyt. köv.)

Fiume tengeri kereskedelmi forgalma 1889. szeptember havában.

Kikötőnk tengeri kereskedelmi forgalma a jelzett időben 9 Adria-gőzösnön 10.298, — 28 Lloyd-gőzösnön 7.354, — 204 vitorlás (10 tonnán felül) 62.371, — tíz tonnán aluli vitorlás 5.021, szeptemberben összesen 174.938; az első kilencz hónapban együtt 1.583.261, az előző év megfelelő szakában 8.533.261, m. mt tett ki a behozatal. A kivitel pedig 11 Adria-gőzösnön 113.947, — 29 Lloyd-gőzösnön 14.067, — 126 más gőzösnön 55.425. — 159 tíz tonnán felül való vitorlás 9.851, — tíz tonnán aluli vitorlás 5.169 m, mt. tett ki, szeptember hóban összesen 198.461, az első kilencz hónapban együtt 2.105.009, az előző év megfelelő szakában pedig 2.159.294 m. m. volt. A behozatalnál legnagyobb összegekkel a következő cikkek fordulnak elő: donga, kőszén, kő, kőolaj, téglá, rizs, bor, tengeri, dohány, só, kávé, gyümölcs, faolaj és bőrok. A kivitelnél pedig ezek a cikkek: donga (3.523.973), szálfa, fatábla, üres hordó, liszt (105.464), árpa, búza, eszernyanyag, szilva, hal-olaj, bab, repce, korpá, ecet. A behozatal rovatai közül e hónapban a következők maradtak üresen: rozs, rozsliszt, repce, méz, babérolaj, befőt, faragó anyag, márvány, ásvány, terpentín, gyanta, szurok, selyem, kaucsukár, ponyva, aczél, lőpor, dynamit, ló, bárány, juh, sertés, cserfa; a kivitel rovatai közül pedig az alábbiak maradtak az említett hónapban üresen: gyümölcs, növény, lőszőr, sörte, palmaolaj, pamutolaj, babérolaj, faragó-anyag, márvány, méz, mézga, terpentín, selyembőr, selyemár, kender, juta, kaucsukár, ponyva, nyers-vas, lőpor, ló, borjú, ürü, juh, sertés, teknősbéka. — Az itt m. m. — nként feltüntetett árakon kívül szept. havában még 3.861.423 darab és 4.280 köbméter áru cikkek szerepel a kivitelben, a behozatalnál pedig 256.687 darab és 1.710 köbméter.

Consuli jelentések.

Észak-Amerika. (A new-yorki főconsul 1889. III. évnegyedi jelentésének kivonata.) A búzakészlet 1889. augusztus 1-én 61.490.000 bushelt tett ki, a mi az 1888. évvel szemben — melyben augusztus 1-én a búzakészlet 77.734.000 bushel volt — 21% csökkenést mutat.

A búzakivitel — az alacsonyabb árak dacára — a múlt évnek mögötte maradt. Kivitelét ugyanis bushelben:

1889	1888	
jun. 25-ől szept. 25-ig	3.562.000	3.993.000
jun. 1-ől szept. 25-ig	7.873.000	11.608.000

A kivitel csökkenése egyfelől annak tulajdonítot, hogy az el-mi csapások a szállítványokat késleltették, másfelől hogy az ügyletek megkötése a chicagói gabona-kereskedők tartózkodása miatt későbbi időre (1890. márczius, május) történt, végül hogy a Chicagóból érkezett első idej termései gabonaküldemények minőségileg igen rossznak mutatkoztak.

A 2. számú vörös búzának ára 87% —94 között ingadozott.

A búzalisztból a készlet és a kivitt mennyiség csekélyebb, az árak pedig alacsonyabbak voltak, mint 1888-ban. És pedig:

1889	1888	
New-Yorkba szállítottat	3.902.327	4.018.151
New-Yorkból kivitelét	2.885.742	3.511.805

hordó a következő átlagában:

1889 b n	3,40 — 3,30	dollár
1888-ban	3,70 — 4,30	

A várható tengeri-termés eredményét 2.268 millió bushelre becsülik (1888-ban 1.987 millió bushel volt).

A monarchiánk és Amerika közötti kereskedelmi forgalomra vonatkozólag felemlítendő, hogy iparosaink közül már többen küldtek be oly árjegyzéseket, a melynek beküldése a consulusat mult negyedévi jelentésében ajánlatosnak jelenítésében ajánlatosnak jeleztetett s azok

alapján — habár csekélyebb mérvben — kereskedelmi összeköttetések keletkeztek.

Alapítalan az a feltevés, mintha az amerikai piac részére az olcsó és másodrendű áru alkalmas volna. Amerikában ugyanis kereskedelmi tekintetben minden nemzet egyelő bánásmódban részesülvén, a kínálat sokszoros és bő választékot enged, e mellett az árak magas-ága csak másodsorban jön figyelembe. A bevivőnek nem arra kell törekednie, hogy minjárt az első szállítmánytól minél nagyobb nyereségre tegyen szert, mert ez esetben további megrendelésre már nem számíthat, míg ha az első szállítvány a mintának mindenben szigorúan megfelel, akkor bizonyosan fog újabb megbízást kapni. Megbízhatlan czegekben ugyan nincs itt sem hiány, de bevivőinknek szabályul kell felállítani azt — még a legcsekélyebb ügyletnél is — hogy az összeköttetés megkezdése előtt (leghelyesebben a mintaküldéssel egyidőjűleg) az illetőnek hitelkép-sége feől kimerítően tudakozódnak. A tudakozó intézetek itt sokkal jobban vannak szervezve, mint bármely más államban.

A lefolyt negyedben az osztrák-magyar monarchiából következő árak hoztattak be: bor, gombok, finom lenárék. A gyapjúárak és közepmértőségű üvegárak behozatala szökken: ez utóbbira nézve ajánlatos volna, ha nagyobb czegek utazókat küldenek. A keztübb behozatal is eskökcent, mi annál feltűnőbb, mert a szükséglet állandóan emelkedik.

A vegyészeti termékek közül ferrocyanikum a selyemfestésnél nagyon használtatik. Eddig csupán Németország szolgáltatta. A készlet csekély, a belföldi termelés nem jelentékeny. A ferrocyanikum is igen kerestetik; Németországból és Hollandiából hozatik be. Ferrocyanicum Angol- és Németországból nagy mennyiségben érkezik.

A felénemű behozatal a magas vámdaczára (az érték 35-40% a) több berlini czege által állandóan folytatatik egy közös ügynökség közvetítésével. A behozott férfélféreműt 50—70% -kal jobban fizetik, mint a legjobb belföldi készítményt. Bőrmentesen küldött mintákat szívesen elfogadnak. A berlini felhőnmű igen tehér, de nem kiváló finom. Monarchiánk megfelelő utánjárás mellett jó üzleteket csinálhatna.

Nagy-Britannia. (Kivonat a liverpooli főconsul közgazdasági jelentéséből). Az Angol- és Franciaország közt a la Manche csatornáját építendő vas-uti hid Griset fókna kezdődnek és Folkestonnál végződnek. A csatorna ezen vonalon 90 lábna nem mélyebb.

A 60 oszlopon kizárólag aczélból építendő hid, mely 24 angol mértföld hosszú s 25 láb széles lenne és apály idején 802 láb magasságban emelkednék a tenger színe fölé, 10 év alatt készülné el és 34 millió font sterlingbe kerülne. Azon terv kivitele ellen Angolországban ugy tengerészek, mint pénzügyi tekintetekből agályok merülnek fel. Ugyanis ezen 60 oszlop szerfelett veszélyessé tenné ködös időben a hajózást; míg másrészt az előállítási költségek nagyságánál fogva a befektetendő tőke kamatozására nagyon kedvezőtlenek a kilátások.

Fiume liszt-kivitele 1889. október havában.

Fiume kikötőjének liszt-kivitele Nyugat-Európába és Brazíliába a fent említett időben a következő volt: Glasgowba 15.530, Liverpoolba 15.397, Londonba 5.496, Leithbe 7.010, Hullba 1.424, Bordeauxba 1.409, Rouenba 12.500, Barcelonába 350, Brazíliába 19.392, más délamerikai kikötőkbe 368, összesen 78.909 4 mm. f. évi szeptemberben a kivitel 840.652 8 mm. mt tett ki; az említett két hónap alatt tehát összesen 919.222 2 mm. volt a liszt-kivitel. E mennyiségből az első budapesti gőzmalom szerepel, az első helyen ezután a „Pannonia” jón mintegy kilenczszerezrel, négyezzerrel a „Hengermalom”, a „Concordia”, az „Erzsébet”, a „Lajza”, s a debreceni „István” gőzmalom következnek; a zakaj-fiumei 1.265 1 m. m-val szerepel.

Különbféle hírek.

Lipót Saluator toscanai főherceg ma déle-ben Fiuméba érkezett, hogy a tengerészeti akadémiában vizsgát tegyen le.

Mária Terézia főhercegnő, a mint értesülünk, a napokban Abbaziába érkezik.

Fiume, Jókai és Karolyi Gábor. A november 26-iki országgyűlésen Jókai költői szép beszédében a többek közt, midőn Fiuméről azt mondja, hogy a jelen kormány alatt világkötővé emelkedett; tizenöt év előtt 24 gőzhajójárat volt köztelvezve szerény kikötőnkben, az időn át nagyszemű női között tizezer hajójárat lett feljegyezve: belvág beszédebe a nagy közbeszóló Károlyi Gábor gróf: Ott van »Matlekovits« és »Jókai« is, de az nem Gábor! (Zajos derült-ég.) De már arról szó sincs, hogy ne Károlyi legyen az utolsó szó, s oda veti, persze »közbeszólólag«: »Nem erezném magam megüszítelve abban a társaságban...«

Katonai szemelvizsgálat. Reichert altábornagy a múlt héten Zengből Fiuméba érkezett s az elrendelt szemlét a folyást szakadó záporban is megtartotta, pedig egy nap olyan eszobar idő járt, hogy a jó kutyát is szivtelenség lett volna kihajtani.

Wippchen Fiumében. Nekünk is azzal a hírrel akart egy ismerőnk kel-veskedni, hogy ez a hírenél apróbb német vicez-tekintély, a ki Budapesten a magyar sajtót sebecs sem tudta meghódítani speciális áru-cikkjeivel, ellátogat mihozzánk is azzal a gyilkos szándékkal, hogy halálra kacsagat majd beműnkét. Kár lesz időig elláradni. Várja be előbb, hogy milyen hőhítát tesz a mi Sanjaro Vendelőnk, meg Elős Péter kajasi honfitársunk Bavaúfában; akkor jöjjön Fiuméba az idevaló tözsgyökös magyarokat elföldelni akarai. Kösse őt itt fel jól a boeskor-szűjt, ha a vicezeivel csak akora hatást is el akar érni nálunk, hogy félrehúzzuk a szánk csücskét. A »bennszülött« olaszban sincs meg erre az érzék és hajlandóság. Szóval itt nem lesz temetés, ha csak bottal nem bunköz le valakit a sógor.

A castuai nász-nap. A jó castuaiaknál a mai nappi föntartotta magát az régi szokás, hogy a szerelmes pároknak be kell várnai birka-türellemmel november 27-ikét, mert egész esztendőn át csak ezen a napon esketnek. Le Sage sánta ördögének Castuaiban nov. 27-én nem kellene föltáradni a házak tetőjére s be-kakuskálni a keményen, mert a nélkül is el-találná, hogy mit végeznek ez örömnapon a lakodalmas házakban. Csak az hiányzik még, hogy behozzák azt is szokásba, hogy melyik nap kereszteljük meg az — egynapos gyer-meküket egy ugyanazon esztendőben.

Orosz hajók a fiumei kikötőben. A Triestben időző két orosz hadhajó, az »Admiral Kornuloff« s a »Czemomoro-rot«, a mint értesülünk, holnapután Pó-lából ellátogat hozzánk a Whitehead-féle torpedógyár megtekintésére. A hírt mi magunk már azért is némi kétkedéssel fogadjuk, mert hiszen még alig simult le Quarnerókn hullámain az a nyom, melyet kedves német vendégünk jánézős-hajói szántottak fel rajtuk.

Pesty Frigyes, történelmünknek egyik fíradhatlan bűvára e hó 23-án jobb létre zsendélt. Ő kivált a horvát kérdések és Fiuméhez való viszonyunk megállapítása körül fáradozott. Álláspontja szerint még az 1868.30. t. ezikket sem tartotta »ször-zőlének«, hanem csak egy közönséges állanijogi törvénynek, a melyt bármikor meg lehet változtatni, csak akarai kell. Helyen nevetben volt a megboldogult tudós Fiume közjogi helyzetére vonatkozólag is. A német származású lelkes magyar jogtudó, 65 évet élt.

Jog és méltányosság. Könyven megess-hetnék, hogy a nem-literátus ember synonymának nézné ezt a két szót, ha egy prágai esch firma hamarában észre nem tértené. A »Voce del Popolo« ugyanis azt ügölséja, hogy egy fiumei illetőségű nő ellen egy esch cég 16 kr. tőke-követelés erejéig pert indított, de a költségek ekkoráig 11 frt. 34 kr-ra szapo-rodtak fel.

A bőra. Tegnap óta tréfin kívül lejárt a lueskos scirocco uralma s a kopár lyburni partokon vesztéffül nyargalózik a bőra, csak-ugy süvölt. Prémés bundák, száz % hal-ár ugrás, törékenyédérmedt szakál, idült nátha, mely krízis előtt áll; ez a helyzet szignatu-rája. A kókszámla évről évre tekintélyesebb összegre rug s a gonosz nyelvek mégis azt híresztelték el Fiuméről, hogy trópusok égjál alatt él, pedig a föld kihűlésének elmélete se-hol nem toborzott össze akkora tábor, mint nálunk.

A »Varietá« mátlól kezdve a mostanináig kétszerre nagyobb termetet lép a nagyvilágba. A német kollega bezeg dorzsoló a tenyerét már is a kéjzértől, mert ezután legalább két-szerre több anyagot talál majd benne, a mi föl-ött elshoghatja csipős glosszút. A »Varietá«-nemes ambicióját ni sem győzőnk eléggé dicsérni, ha ez általános reorimok s mindin-kább icsztőbb mérvetkét öltő fiumei újsá-gyverseny korszakában öszintén meggyőnná, hogy melyik gyárból vette ekkoráig párját ritkító pakoló papírosát, és azt a festéket, melynél ez a nyugvóra hanyató század jobb subiektot produkálni képtelen? Vagy ezután is ebből a forrásból szerzi be szükségleteit?

Az abbaziai fürdővendégek száma a szept-ember 1-jével kezdődő idény kezdete óta 1017-re emelkedett, tehát a múlt héten 80 személy kereste föl Abbaziat.

Köszönet-nyilvánítás. A fiumei tornaeg-yet választmánya Simonich Antal ur, helybeli börtényárnak köszönetet nyilvánít azon szí-veességért, melyvel az egyetlen a tornaterem beaczerzésére 13 széklet cseri ajándékban fel-ajánlott és tényleg szállított.

Keresk. és tengerészeti hírek.

A cukorkivitel csökkenése. A nyers cukor árának hanyatlása a nemzetközi piacon megakasztotta monarchiánk cukor-kivitelét. A nyers cukor ára Auszsiában 14 frt 25 kr. Ily alacsony ár 1886 óta nem jegyeztetett. Ennek oka abban ke-resendő, hogy ugy Ausztria-Magyarország-ban, mint Németországban, és Francia-országban a cukortermelés tetemesen nö-vekedett, holott monarchiánk cukorkivi-tele, az előhaladott campagne dacára, nem áll arányban a nagyobb termeléssel. A gyarak ugyanis tartózkodók az eladás-sal, remélve, hogy később jobb árakat fognak élni.

Kamatláb-emelésekről koringtek hí-rek tegnap Berlinben. Ottani bankároknak sürgönyileg ugyanis azt jelezték, hogy ugy Londonban, mint Párisban legköze-lebb a kamatláb emelése várható.

A hitelintézetben folyó tanácsko-zások. Bécsben a hitelintézet helyiség-iben a Rothschild-csoport bécsi és budape-si tagjai mánc-kozt tartottak. Ez alk-alommal a még függőben levő ügyek, valamint a magyar regé-üzlet lettek megbeszélve. Pallavicini ögrórt és Korn-feld igazgató azonkívül a hitelintézet igaz-gatóival a Budapesten létesítendő gép-gyár ügyében tanácskoztak. Az a terv, hogy a magyar hitelbank bérbe vegye a gróf Esterházy-féle kaposvári uradalmat és ott cukorgyárat állítson, meg függő-ben van s nem képezte tanácskozás tár-gyát.

A szén-vám Oroszországban. Mint Pé-tervárról távirják, az orosz kormány, tekintet-tel arra hogy az orosz szén kivitele főleg a dunai tartományokba, Törökországba és Kis-áziába jelentékenyen emelkedik, elhatározta a vám eltörlését a tengeri úton érkező kül-földi szénre nézve. Remélhető, hogy a száraz-földi úton érkező külföldi szén is föl fog men-tetni a vám alól.

Liszt-tarifák. Az országos malom-egyesület igazgató-választmány tarifa-ügyi szakbizottsága tegnap Zúcker A bizottsági alelnök elnöklété alatt tartott ülésén tárgyalás alá vette az államva-sutak igazgatóságának a 8 kros buzare-fakt a Kiszolgáltatásának feltételeire vo-natkozó egyesületi előterjesztésre adott választ, melynek értelmében a kért módosítások 1890. január 1-jétől kezd-ve kilátásba helyeztetek, mire nézve a bizottság, tekintettel arra, hogy időköz-ben a kereskedelmi miniszterium tarifa-bizottságában ugyanez ügyre vonatko-zólag határozat hozott, úgy állapodott meg, hogy az államvasutak igazgató-sága újból felkérendő lesz ezen feltéte-

leknek az egye-ület előterjesztése érte-lmében való végleges módosításának elin-tézésére. Az *Adria* tengeri hajózási r-társaság által a *Fiumén* át szállított lisztküldeményekre vonatkozó kötleve-lek szövegezése ügyében az egyesüle-he. áttett tervezet iránt a bizottsági tagok véleménye értelmében az *Adria*-társulat kötelevtervezetét mellőzve, a malomipar érdekeinek megfelelőbb kö-televtervezetet állapít meg, azt az ös-szes malmoknak hozzájárulás céljából megküldvén, annak elfogadása után az *Adria* társulattal újból érintkezésbe fog lépni. Friedfeld zágrábi malomigazgató-jának a lisztkivitel közös eladási hivatal-utján való szervezésére vonatkozó ja-vaslata is a bizottsághoz utaltatván, be-ható tanácskozás után kimondták, hogy e tervezet az idő szerint, tekintettel az örmények minőségű különbségeire, az egyes malmok termékeinek feltett és rég fennálló jegyeire, valamint az elad-ás egy kézbe adása esetében a magyar liszt érdekében eddig kifejtett propa-ganda megszüntetnek valószínűsége, ki-vihetetlennek látszik s így az, érdekes-sége dacára, egyelőre intézkedés tár-gyát nem képezheti.

Horvát jelzőloghitelbank. A magyar jel-zőloghitelbank jogtanácsosa, Mataska ország-gyűlési képviselő, legközelebb rövid ideig Zá-grábban időzött, hogy az alakítandó horvát jelzőloghitelbank ügyében a bírálat tanácsko-zék. Most már a horvát tartománygyűlés és egyidejűleg a magyar országgyűlés elé legkö-zelőbb a horvát jelzőloghitelbank felállítására vonatkozólag törvényjavaslat fog terjesztetni, melynek értelmében a tartományi kormány-nak három felügyelő bizottsági tag kiküldése által előbírúztási jog lesz biztosítva.

Állatkivitelünk és Franciaország. — A francia védvámoss politikai legújabbán radikális rendszárláshoz nyult, Párisból sürgönyzik mai kelettel: A hivatalos lap rendeletet közöl, mely eltítja az ökrök, juhok, kecskék és sertések Franciaországba való behozatalát vagy átszállítását Németországból és Ausztria-Magyarországból.

Lázadás Indiában. Chotában a kultörz-sbeliek föllázadtak. A kultörzshöz tartoznak a belső tartományok helységeiben szétszórtan élő ősi lakók, kiknek száma egy millióra te-hető. A lázadók felgyújtották a zamindárok birtokait és a közhivatalokat és több embert megöltek. A kolok a földber elengedését és a kényszermunka eltörlését követelik.

CSARNOK

Az Egyesült-Államokról.

Zichy József gr. felolvasása a pozsonyi Toldy-körben.

II.

Az amerikai mindj a gyakorlati ol-dalát veszi a dolognak. Az őt felállít-tott meteorologiai állomások nem esu-pán a tudományos világ, hanem az idő-járáshoz praktikusán alkalmazkodó ipa-rokhoz, munkások állandó érdeklődésével dicsekedhetnek.

Amerikában eshetik meg csupán az is, a mit egy hosszabb ut alatt tapasztaltam. Egy anya fölalta csecsemőjét a vagonba — minden kíséret nélkül egy olyan állomásra való utazás végett mely a foladás helyétől 3 éji 3 napi járó földre esett. Ellátásáról az utasok és utasnék fölvaltva gondoskodtak. Nem tudtam elképzelni: mi lesz szegényké-vel, ha majd rám kerül a gondozás sora? Biztosítotom önöket, hogy ki-tűnő dajka voltam, az ut alatt — egé-szen azaz lettem.

Gyakorlati-ság és leleményesség — ez az amerikaiak legfőbb jellemvonása. Egy penszilvániai petroleumgyáros ugyan-azon masszával, melyből a petroleum készül, fűteti a kazánját, mozgatja a gépeit s világítat éjjeli munka idején — költség nélkül. Egy csat, egy gomb javítása által milliókat szereztek Ame-rikában — leleményességgel. Ha egy ügyvédel ma megbukik, holnap fölkel mint kocsis; ha így sem boldogul: lesz

belőle pincér; ha így is beadja a kul-csot: főlcsap borhelynek, de ainden-áron megél. Linguell városkában, mely nem sokkal azelőtt épült: kevés fiatal hölgy tartózkodott. Egy polgár temeté-sére ennek ifju nőrokona megjelent ott s mielőtt hazatávoztatott volna — diszes deputáció kereste föl, élén a polgár-mesterrel, arra kérve őt, maradjon ott s menne férjhez. Az anya — temetés után — hallani nem akart ilyesmiről; de a polgármester fölajánlta neki kezét, vagy-nát — ámbátor az asszony öreg volt. És az egyszég szerencsésen létrejött.

Chicagoiban az erdőség fái között ládák vannak fölállítva. A postakocsis ezekben teszi a leveleket, mikor ott el-halad és a környékbüliek naponta ki-vezik onnan — kiki a neki szölgöt. A máséhoz nem nyulnak.

Az amerikaiak udvariasak is. Kocsi-som felszölgött, ténérk be vole egy po-hárka italra, melyet ő fizetett. Megtet-tem és a másik stációnál én vendégtel-tem meg őt.

Mindenekfölött érdekesek az ameri-kai nők. A láb valamennyinél kicsiny és keskeny. Legjellemzőbb az ajk tar-tás, mely mindig csukva van. Gondol-tataikat mosolyuk szokta elárulni. — Az amerikai nő nem »adja« a kezét, hanem »megfogja« a férfét. Völegényé-nek két eskő között utasítást ad: minő eljárást kövessen a gyapottal — árcsök-kenés esetén?

Egy fiatal ember, ki egy amerikai nőnek igen megtetszett, szabadulni ki-vánt. A nő szomorúan bár, ráállott a végleges elbucuzásra, csak azt kérte lovagjától a szalonban: »Olej meg leg-alább — bucsuzóra!« Ez megtörtént s az ifju távozott. Ez másnap reggel sa-pott egy fotográfát, mely a tegnapi bu-csujelenetet ábrázolta s melynek követ-kezése az lett, hogy a nő feleségül kel-lett vennie. — A praktikus amerikai nő, ugyanis, már készen tartotta a fo-tográfust a »bucsujelenetre« egyik mel-lékteremben.

Az amerikai nő nem azt kérdi: vaj-jon kinek fogok én megtetszeni? ha-nem azt: ki fog nekem konvenálni? Egyébként igen tevékenyek, kitartó mun-kások. Este 8-kor tudományos felolva-sásról jönek, reggel 4-ig táncolnak s reggel 6-kor gyerekeket tanítanak már.

A valóságosság nem oly foku, mint nálunk. Szokásból tartozik mindenki va-lamely vallásfelekezethez. Egy helység-ben 129 ilyen felekezet is van.

A lakóházak egyszerűek, kicsik és sokkal kényelmesebbek, mint a mi — »kaszárnyáink«. A kereskedelmi épüle-tek ellenben hatalmasok, nagykiterjed-ések s minden tekintetben gazdagon vannak felszerelve. Sok a nagy és kis város Amerikában; de a »falvakat« és a mi jól falusi népjunket megtalálni nem lehet. A farmok egé-zen más valami, mint a mi falvaink.

Hatalmas épületek a »New-York He-rald«, a »Tribune« és a »Times« lapok palotái. Az első 124,000 példányban megy szét naponként a világ minden részébe, 12 nyelvezhasábos lapra terjed s ára 3 pence.

Az amerikai lapok vezércikkjeiben nem találkozunk a nálunk szokásos di-daktikus, egyes pártok állását olykor vi-lágosan föltüntető iránynyal. Csak a tényeket adják — lapidárisan.

Hajhászszák a »szenzációst« s eb-beli türekvésüknek hü kinyomatai a czik-kek czímei is.

Nagy vállalatokba fognak és ez nekik többnyire mindig kifizeti magát. A N. Y. H. szerkesztője 150,000 dollárt fordított egy izben egy afrikai ekszpe-dicióra s nem bánta meg. Ujában Já-nos főhercegnék 20,000 dollárt ajánlott föl, hogy a lap számára czikkeket írjon.

Felelős szerkesztő: *Mócs Zsigmond.*
Társ-szerkesztő: *Os. Papp József.*

Fiume
Hôtel Deák

Ujjonnan berendezve alulirott által 1887. augusztus 1-én átvetett.

Pompás fekvés. A vasuti állomás és a tengeri kikötőhely közvetlen közelében, ujjjonnan díszített berendezett **Concert-táncz- és étkezőtermekkel**, valamint kellemes árnyas kertel.

Kényelmesen berendezett szobák és lakosztályok olcsó árak mellett, szigorú pontos szolgáltat, kitünő italok, bécsi és magyar konyha, melyek a t. közönségnek rendelkezésére állanak. Hosszabb tartózkodás mellett teljes ellátás egyesség szerint kapható.

A vasuti étkező termet ugyan csak allírott bírja.

Mély tisztelettel

Heim Frigyes, szállodás.

Si parla italiano. — Itt magyarul is beszélnek. — On parla français. — English spoken.

Magyar Háziasszonyok
figyelmébe ajánljuk

Magyar Háziasszony
ezimű háztartási, gazdasági és szöpirodalmi hetilapot

Képesdivatmelléklettel
Külön regénymelléklettel.

Felöleli az asszonyok és leányo hivatásának egész körét, és amellet mulattat és szórakoztat. ára 1/2 évre 1 frt 50. holott a divatmelléklet vagy a beköthető regény maga is megér enyit.

Kiadóhivatal: Budapest, Károly körút 8.

Aelteste, erste und grösste
k. k. priv.

Cementwaaren-Fabrik

Perlmooser Portland-Cement,
Kufsteiner hydraul. Kalk,
Schottwiener Stuccatur-Gyps,
Schottwiener Alabaster-Gyps,

Cement-Pflasterungs-Patten,
für Einfahrten, Küchen, Vestibules,
Gänge etc.

Marmor-Mosaik-Platten
für Vestibules, Gänge, Küchen etc.
etc., ebenso

Eingeegte Marmor-Mosaik-Platten,
feinst geschliffen und auch polirt.

Betonirungen,
Stalleinrichtungen, Canalrinnen,
Pisoir-Einrichtungen, Brunnen
einfassungen, etc. etc

JOS. NEUMÜLLER & COMP.
WIEN, Wieden, Wienstrasse 3.
Preisliste gratis und franco!

Kiadótulajdonos: MOCS M.

Lloyd szálloda és étterem
Fiume legszebb terén

Olcsó és szép szobák

kitünő bor sör és gulyás.

A szálloda és étkező terem bérlője:

Gedlizka Vilmos
Fiume (Adamich-tér)

Omnibus közlekedés minden vonathoz.

"ADRIA"
Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1889. december havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugot-eurpai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

1889. December	
Göze	1-10
Zichy	1-10
"Chebourg" (Cunard-Line)	1-10
Rossini	5-15
"Tizza"	10-20
"Wainstead"	10-20
"Atlas" (Cunard-Line)	10-20
"B. Kemény"	15-25
"Purhan"	15-25
"Stefanie"	20-30
"Malkovics"	21-31
1889. Január	
"Palmyra" (Cunard-Line)	1-10
"Wm. Bailey"	1-10
"Yokohama"	1-10
"Stefanie"	5-15
"Szápár"	10-20
"Thoor"	15-25
"Zaire"	15-25
"Rinaldo"	15-25
"Anglia" (Cunard-Line)	15-25
"Zichy"	20-30
"Sargossa" (Cunard-Line)	21-31
"Jókai"	21-31
"Bolívar" (Anchor-Line)	21-31

A már élethe léptetett vagy még alkalmazandó vesztigári intézkedések következtében törtéhető járat elmaradásait, vagy a fentemlített gőzök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1889. november hóban.

Az évi elszállítás 2000,000 palaczk.

Legjobb asztali-és üdítőital
Hazánk legkedveltebb
savanyúvize
ÁGNES
FORRÁS

A MOHAI

Legjobb asztali-és üdítőital. mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tart magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Legjobb József főherceg, és ő felsége Vilmos szász király asztalán rendszeres italul szolgáló.

Konstantinápolyban, Alexandriában, Szófiában, Fiumében is egy mint hazánkban általában a kolerát megelőző és a kolerát gyógyító szert készítették. Mindazon tisztelt főúrunknak, kik ezen ásványvizet teljes bizalommal, egyeztetés nélkül, vagy tisztán mint asztalvizet elismeréssel használják, keljük azt továbbra is.

ÁGNES
forrás néven kiszolgáltattani. — A nagyvárosi közönségnek ásványvizünk szives jóindulataja ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az A. G. N. E. S. forrás kiterjedése Mohán.

Friss föltésben az ország minden gyógyszerüzében, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS TÖRÁKTÁR

ÉDESKUTYL
m. kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvendő.

Kiadótulajdonos: MOCS M. BATTARA P. kő- és könyvnyomdája.

VII
Szerke
Redacio
Előző
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre
1889
Igy. az k
Ez m
nem bec
Azt l
mi a bec
leti eljár
nyereség
meggazd
tesen ol
mint a
kofák be
dál, a t
sakor is,
gény emb
esavarják
tot, kif
ből. S a
borzasztó
ték a ka
nek a leg
a mikor
proletár
latot ven
egy egész
tül éhez
Iszony
A fiu
szerre fel
az árát
krajezőro
lehet kap
a felát
nák a ko
igaz az se
dus ismer
dobosun
telik ezt
A
Kis hija,
— A
A jó is
tehetségem
cim fu-esár
„kis hija,
Min'ha a ze
nem jager
De olya
szövi át, S
borus időb
való élmén
nap.
Vagy ki
Hirlap"-ba
röppent az
mostani asz
nézett hite
mit bizzak
vattal! No
bizalma. Al
is, a lap is
mekéveit el